

Instrukcja oceny drobiu rasowego

Wrocław 2024

I WSTĘP

§ 1.

1. Celem niniejszej instrukcji jest ujednoczenie zasad oceny pokrojowej drobiu rasowego (kur, perlic gęsi, indyków, kaczek, pawi, bażantów, kuropatw, przepiórek).
2. Treść instrukcji jest zgodna z „ Regulaminem Wystaw, oraz Regulaminem Prezydium Kolegium Sędziów.
3. Prawo do oceny mają sędziowie czynni posiadający uprawnienia do oceny drobiu rasowego z podziałem na grupy od X do XIII i specjalności od 18-26, będący w ewidencji Prezydium Kolegium Sędziów..
4. Sędziowie zagraniczni, którzy posiadają potwierdzone uprawnienia przez organizacje macierzyste zrzeszone w Federacji Europejskiej mogą za zgodą Prezydium Kolegium Sędziów oceniać drób rasowy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

II.

ZASADY OCENY

§ 2

1. Na wszystkich wystawach oceniany drób rasowy hodowców zrzeszonych w PZHGR i DI musi posiadać:
 - a. Zatwierdzony wzorzec,
 - b. Obrączki rozprowadzane przez Zarząd Główny PZHGR i DI,
2. Drób rasowy hodowców polskich zrzeszonych w Klubach zagranicznych musi posiadać obrączki rozprowadzane przez Zarząd Główny PZHGR i DI.
3. Drób rasowy hodowców zagranicznych zrzeszonych w Federacji Europejskiej musi posiadać obrączki honorowane przez Federację Europejską.

4. Sędziowie posiadający aktualne uprawnienia mogą oceniać drób rasowy na wystawach:
 - a. Krajowych i wyższego rzędu zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.
 - b. Regionalnych - zgodnie z posiadanymi uprawnieniami, jednak na życzenie i odpowiedzialność organizatora wystawy, oraz za zgodą zainteresowanego sędziego, można przydzielić do oceny drób rasowy na który nie posiada uprawnień. Drobiu rasowego zgłoszonego do takiej oceny nie może być więcej niż 10 szt. w jednej rasie.
 - c. Lokalnych - sędziowie mogą oceniać do 60szt. drobiu rasowego i nie będą ściśle przestrzegane uprawnienia w danych specjalnościach. Przydział ras do oceny leży wyłącznie w kompetencji Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej i organizatora wystawy w porozumieniu z sędzią oceniającym.
5. Dopuszcza się do oceny drób rasowy z hodowli własnej sędziego oceniającego, jednak oceniane zwierzęta nie biorą udziału w konkursach i nagrodach, a na karcie oceny piszemy „PK (poza konkursem)”

§ 3

1. Ocenę drobiu rasowego przeprowadzają niżej wyszczególnione komisje:
 - a. Komisja jednoosobowa.
 - b. Komisja sędziowska – ilość sędziów w komisji zależy od organizatora wystawy.

§ 4

1. Maksymalna stawka dzienna ocenianego drobiu rasowego wynosi:
 - a. Do 80 szt. jeśli ocena dotyczy 1-2 ras.
 - b. Do 60 szt. jeśli ocena dotyczy kilku ras.

§5

1. Zasady komisyjnego oceniania:
 - a. Wszystkie ptaki należące do tej samej rasy powinny być oceniane przez jednego sędziego, lub jedną komisję.
 - b. Wyjątek stanowi duża liczba wystawianych ptaków w jednej rasie, przekraczająca normy ustalone w § 4. W tym przypadku Przewodniczący Komisji Sędziowskiej dzieli stawkę w danej rasie i przydziela do oceny sędziom (komisjom).
 - c. Sędziowie z ocenianej stawki wybierają po 10 szt. najlepszych ptaków.
 - d. Ocena końcowa jest średnią oceną z pracy komisji.

§ 6

1. Przed przystąpieniem do oceny poszczególnych ras należy:
 - a. Przejrzeć całą stawkę ocenianej rasy.
 - b. Określić poziom reprezentowany w danej rasie.
 - c. Wytypować najlepsze pokrojowo ptaki.
2. Każdy ptak oceniany jest według obowiązującego wzorca zatwierdzonego przez Prezydium Kolegium Sędziów.
3. W przypadku braku wzorca danej rasy we "Wzorcach Polskich" zwierzę nie oceniamy, a na karcie oceny piszemy „Pokaz”.
4. Ocenę drobiu rasowego przeprowadza się wyłącznie metodą opisową zgodnie z europejskim systemem oceny.

§ 7

1. Sędzia (Komisja) dokonuje oceny bezpośrednio na „Karcie Oceny”, która jest podstawowym dokumentem oceny drobiu.
2. Sędzia oceniający jest zobowiązany wypełniać część opisową:
 - a. Zalety
 - b. Zalecenia
 - c. Wady

- d. Wady wykluczające z oceny
 - e. Przyznane punkty
 - f. Podpis i pieczęć
3. W przypadku wystawienia ptakowi oceny doskonałej 97 pkt. lub wybitnej 96pkt. werdykt należy zatwierdzić u Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej lub wyznaczonego sędziego (potwierdzają to dwie pieczęćki na karcie oceny).
 4. W przypadku wykluczenia z oceny, braku oceny lub wystawienia oceny niedostatecznej, sędziega ocenający jest zobowiązany potwierdzić swoją decyzję u Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej lub wyznaczonego sędziega.
 5. Sędziega ocenający przyznaje końcową punktację w oparciu o zapisy tabel:

Doskonały	97 pkt.	Ptak wzorcowy pod względem wrażenia ogólnego oraz cech rasowości, przedstawiciel współczesnego stanu uszlachetniania.
Wybitny	96 pkt.	Ptak spełnia wymagania dotyczące 97 pkt. poza jednym drobnym zaleceniem.
Bardzo dobry	95 pkt.	Ptak, który posiada w bardzo wysokim stopniu widoczne typowe cechy rasowości, ale jest też objęty 2 zaleceniami, bez wad
	94 pkt.	Ptak, który posiada w wysokim stopniu widoczne typowe cechy rasowości, ale jest też objęty 3 zaleceniami, bez wad
	93 pkt.	Ptak, który odznacza się dobrym stopniem typowych cech rasowości, ale jest też objęty 4 zaleceniami, bez wad
Dobry	92 pkt.	Ptak, który jest objęty kilkoma zaleceniami i który posiada jedną wadę, jednak niezwiązaną z główną cechą rasowości.
	91 pkt.	Ptak objęty jest większą liczbą zaleceń i posiada więcej wad, w tym takie, które dotyczą głównych cech rasowości.

Dostateczny	90 pkt.	Ptak, którego wrażenie ogólne jest niezadowalające i który posiada widoczne wady w zakresie cech rasowości.
Niedostateczny	0 pkt.	Ptak wykazuje bardzo poważne braki, głównie pod względem cech rasowości.
Wykluczenie	0 pkt.	Ptak posiada wadę wykluczającą z oceny
Brak oceny	0 pkt.	Ptak wykazuje braki techniczne uniemożliwiające ocenę.

<i>Klasyfikacja</i>	<i>Pkt.</i>	<i>Zalety</i>	<i>Zalecenia</i>	<i>Wady</i>	<i>Wady wykluczające</i>
Doskonały	97	orzeczenie	brak		
Wybitny	96	XXX	X		
Bardzo dobry	95	XXX	XX		
	94	XXX	XXX		
	93	XX	XXXX		
Dobry	92	XX	XX	X	
	91	X	XXX	XX	
Dostateczny	90	X	XXX	XXX	
Niedostateczny	0			XXXX	X
Wykluczenie	0				X
Brak oceny	0				X
W przypadku przyznania 97 pkt., w rubryce "zalety" wpisuje się orzeczenie: „Wzorowy przedstawiciel współczesnego procesu uszlachetniania”.					

III

WADY WYKLUCZAJĄCE Z OCENY

§ 8

1. Wady wykluczające przy ocenie drobiu są to wyraźne różnice ze standardem. Są to wszystkie negatywne i znaczące różnice w cechach rasowych. np: w typie, budowie, postawie, wielkości, kształcie tułowia, gardła, skrzydeł, ogona, nóg, upierzeniu-strukturze i barwie, kondycji. Wady wykluczające-są to błędy niedopuszczalne - ciężkie błędy i wady, cechy negatywne. Wykluczają zwierzę z hodowli. Wszystkie niedopuszczalne błędy mają wysoki współczynnik odziedziczalności.
2. Z oceny wyklucza się drób rasowy z objawami degeneracji zwyrodnienia i kalectwa. Ptaki chore (np. z mocno widocznym świerzbowcem), mocno zabrudzone, z krzywym mostkiem, z krzywymi palcami lub źle rozstawionymi, krzywym dziobem, krzywym ogonem, krzywym lub wypukłym grzbietem, innym typem grzebienia niż podany we wzorcu. Wywiniętymi lotkami I rzędu na zewnątrz.
3. **Wady grzebienia**
 - a. Grzebień pojedynczy
zęby wielokrotne (dwuząb, trójząb), międzyzęby, boczne wyrostki grzebienia (chyba, że stanowią cechę rasy), silnie opadający grzebień koguta (chyba, że stanowią cechę rasy)
 - b. Grzebień różyczkowy
boczne wyrostki grzebienia, brak kolca, wciśnięty kolec, dwa lub więcej kolców (chyba, że stanowią cechę rasy- brodac watermalski)
struktura grzebienia w ponad 50% odbiegająca od wzorca
 - c. Grzebień groszkowy
niewykształcone trzy rzędy, boczne wyrostki, środkowy rząd brodawek skręcony w kształcie litery S, więcej niż jeden kolec grzebienia.

d. Grzebień orzeszkowy

wyrostki na powierzchni grzebienia, kolec,

e. Grzebień rożkowy

nierozwinięte rożki, brak jednego rożka, więcej niż dwa rożki, dodatkowe wyrostki.

f. Grzebień motylkowy

nierozwinięte jedno lub oba skrzydełka grzebienia, dodatkowe wyrostki na skrzydełkach i pomiędzy nimi

g. Grzebień koronowy

niepełna korona, korona zakończona chorągiewką, boczne wyrostki, wyrostki wewnątrz korony, zęby wielokrotne, międzyzęby.

h. Grzebień czarkowy (typu breda)

wyrostki na powierzchni grzebienia, brak grzebienia.

i. Grzebień zredukowany (u kur czubatych)

wyraźnie rozwinięty grzebień

4. Wady głowy i dzioba

Wronia głowa, jastrzębi lub papuzi dziób.

Krzywy dziób. Wyjątki: kaczki krzywodziobe, Steinbacher i gęś tulska.

Skrzyżowanie dzioba, łyżkowaty dziób.

5. Wady oczu

Nieprawidłowa barwa tęczówki, asymetryczne źrenice, dwubarwne oczy

6. Wady dzwonek

Wyraźnie różna wielkość dzwonek, nierozwinięte oba lub jeden dzwonek, silnie skrzyżowane, nadmiernie rozwinięte u ras brodatych, rozwinięte u ras, których wzorzec tego nie dopuszcza niewykształcona wama u ras których wzorzec zakłada jej posiadanie.

7. Wady zausznic

Nieprawidłowa barwa zausznic w stosunku do wzorca obejmująca powierzchnię pow.25%, wyraźnie różna wielkość zausznic

8. Wady czuba

Inny niż we wzorcu kształt czuba, wyraźnie nieprawidłowa wielkość, bardzo rzadkie upierzenie czuba, wyraźny przedziałek, czub całkowicie uniemożliwiający widzenie.

9. Wady brody, bokobrodów i wąsów

Brak, lub bardzo słabo rozwinięte, wąsy wywinięte w różne strony.

10. Wady tułowia

Wyraźnie odmienny kształt i sposób noszenia tułowia niż we wzorcu, wysklepiony grzbiet -garb (z wyjątkiem ras, których wzorzec to przewiduje)

11. Wady szyi

Wyraźnie odmiennego kształtu, długości i sposobu opierzenia

12. Wady skrzydeł

Wyraźnie odmiennego wielkości i sposobu noszenia, opadające (z wyjątkiem karzełków), przerwa w lotkach (z wyjątkiem ras bojowych i z „otwartym skrzydłem”). Skrzydło odwrócone-lotki II. rzędu przykrywają lotki I. rzędu, Skrzydło nożycowe. Pióra skręcone i obrócone.

13. Wady ogona

Wyraźnie odmiennego kształtu, wielkości i sposobu noszenia, wyraźnie krzywo noszony, wiewiórczy- kładący się na grzbiet (z wyjątkiem chabo), brak ogona (z wyjątkiem ras bezogoniastych). Poziome ułożenie sierpówek lub piór okrywowych. Pojedyncze pióra nieprawidłowo noszone stanowią duży błąd- nie są wadą wykluczającą.

14. Wady nóg

Podudzia lub skoki wyraźnie nieprawidłowej długości, skoki o barwie innej niż we wzorcu, większość pazurów nieprawidłowej barwy, skoki ze śladami opierzenia u gładkonogich ras lekkich i karłowatych, mocniej opierzone u pozostałych ras gładkonogich, postawa wyraźnie odbiegająca od wzorca, postawa zbieżna lub iksowata. Braki palców i pazurów. Wyjątek stanowi brak pazurów zewnętrznych u kur z łapcami. Barwa pazurów nie odgrywa roli jeżeli nie jest opisana we wzorcu.

15. Wady upierzenia nóg

Brak, lub bardzo słabe łapcie u ras z opierzonymi skokami, łapcie nieprawidłowego typu, brak sępich piór lub mankietów u ras, które mają je we wzorcu, występowanie łapci sępich piór lub mankietów u ras, które ich nie posiadają.

16. Wady struktury upierzenia

Struktura wyraźnie odbiegająca od wzorca, przewaga nierozwiniętych piór u dorosłych ptaków, wyraźnie zaburzona struktura, zwłaszcza w lotkach, ogonie oraz grzywie i siodle, poduszki u ras u których są niepożądane, większa ilość

normalnych piór u ras jedwabistych lub lokowanych i odwrotnie, samczy typ upierzenia u kur, samiczy typ upierzenia u kogutów (z wyjątkiem sebrytek).

17. Wady barwy upierzenia

Odmienne ubarwienie o większym zasięgu, silnie zabelone lotki i sterówki.

18. Wady rysunku

Całkowity brak rysunku poszczególnych części ciała, występowanie rysunku w większym nasileniu tam, gdzie jest niepożądany, rysunek innego rodzaju.

19. Wady masy ciała

Masa ciała poniżej minimalnej i powyżej maksymalnej przewidzianej we wzorcu. W wypadku karzełków, kur i kaczek ras miniaturowych dopuszcza się zwiększenie masy ciała do 10 %. Powyżej 20 % jest to niedopuszczalne.

20. Wady kondycji

Znaczne wychudzenie, zatuczenie, bardzo słabe umięśnienie u bojowców.

21. Wady kośćca

Wyraźne skrzywienie mostka, skrzywienie szyi, skrzywienie ogona, brak ostróg u kogutów, ostrogi u kur większe niż połowa grochu, ostrogi wielokrotne (z wyjątkiem ras których wzorzec je przewiduje), nieprawidłowa liczba palców, brak palca, podwójne palce, zrośnięte palce, kacza stopa, karpi grzbiet (z wyjątkiem ras których wzorzec to przewiduje)

22. Zły stan zdrowia

Widoczne objawy chorobowe – wyciek z nosa, ciężki oddech (charczenie), grzybica zausznic i policzków, świerzb, pasożyty zewnętrzne, reakcje stresowe.

23. Zła opieka hodowlana

Nieczystelna obrączka, obrączka dająca się zdjąć, duże rozpięcie, mechaniczne uszkodzenie upierzenia, brudne upierzenie i skoki, niedozwolone zabiegi.

4. IV

NALEŻY OCENIAĆ, ALE PTAKI NIE BIORĄ UDZIAŁU W KONKURSACH I NAGRODACH

§ 9

1. Ptaki niewłaściwie zgłoszone, źle wystawione.
2. Ptaki roczne nie wychodowane przez hodowcę.
3. Ptaki z hodowli sędziego oceniającego.
4. Ptaki za późno przywiezione lub osadzone w czasie trwania oceny.

V

BEZ OCENY, ALE Z ODPOWIEDNIĄ ADNOTACJĄ

§ 10

1. Ptaki zaobrączkowane obrączkami niezatwierdzonymi przez Zarząd Główny PZHGR i DI np. HGR lub EU.
2. Ptaki bez obrączek, z obrączką za małą która rani ptaka, z obrączką za dużą którą można zdjąć.

VI

DOKUMENTACJA

§ 11

1. Karta oceny z logo PZHGR i DI, zbiorcze protokoły oceny, zestawienie kolekcji, zestawienia zdobytych tytułów są dokumentami zastrzeżonym przez Zarząd Główny PZHGR i DI
2. W wyżej wymienionych dokumentach zabrania się bez zgody Zarządu Główny PZHGR i DI dokonywać wszelkiego rodzaju zmian (np. reklam, logo itp.).
3. Sędzia (Komisja) wypełnia, sprawdza, zatwierdza, opieczętowuje i podpisuje następujące dokumenty:
 - a. opisową kartę oceny drobiu rasowego.
 - b. zbiorczy protokół oceny drobiu rasowego.
 - c. zestawienie kolekcji.
4. Niezależnie czy powyższe dokumenty wypełnia bezpośrednio sędzia czy asystent lub sekretariat za wypełnienie odpowiedzialny jest sędzia.
5. Kartę w czasie trwania oceny, można w przypadku pomyłki wypisać powtórnie, załączając źle wypisaną kartę do protokołu.
6. Po zakończeniu oceny i zdaniu dokumentów zawartych w punkcje 3a,b,c, do sekretariatu wystawy, sędzia musi pozostać przez 2 godziny do dyspozycji organizatora wystawy, chyba, że organizator wcześniej zwolni sędziego.
7. W przydatku wypełniania dokumentów zawartych w punkcje 3a,b,c przez sekretariat wystawy, obowiązkiem sędziego oceniającego jest sprawdzenie opieczętowanie i podpisanie przygotowanych dokumentów.
8. Po zdaniu „Kart Ocen”- nie wolno wprowadzać zmian lub wypisywać nowych kart.

9. Zasady przyznawania lokat za kolekcję i innych nagród określa Regulamin Wystawy PZHGR i DI.
10. Ocena sędziego jest ostateczna i nie podważalna.
11. Karta Oceny Drobiu po zakończonej wystawie staje się własnością wystawcy.
12. Kuraki i gołębie dzikie oceniane są na tych samych kartach oceny co kury i perlice, lecz ocenia się je metodą oglądową, a punkty z oceny wpisujemy w nawiasie.

VII

UWAGI KOŃCOWE

§ 12

1. Jeżeli w klatce wystawowej znajdują się dwa ptaki to jeden z nich musi być oznaczony plastikową obrączką.
2. Do obowiązków Organizatora wystawy należy spisanie obrączek na kartach przyjęcia i wpisanie do katalogu wystawy.
3. Po przybyciu na salę wystawową sędzia powinien:
 - a. Zgłosić swoją obecność Organizatorowi wystawy.
 - b. Sprawdzić u Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej czy lista sędziowska została zatwierdzona przez Prezydium Kolegium Sędziów.
 - c. Sprawdzić czy przydzielony drób do oceny jest zgodne z posiadanymi uprawnieniami sędziowskimi.
4. W trakcie oceny drobiu sędzia musi posiadać fartuch ochronny.
5. Unieważnia się wszelkie dotychczasowe „Instrukcje Oceny drobiu”
6. Niniejsza „Instrukcja Oceny Drobiu Rasowego wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Zarząd Główny PZHGR i DI.

Przewodniczący Kolegium Sędziów

Edward Gersztyn

Instrukcję oceny drobiu rasowego wraz z załącznikami zatwierdzono na posiedzeniu Zarządu Głównego PZHGR i DI. w Kielcach dnia 24 kwietnia 2024r.

Prezes PZHGR i DI.

Jan Pałka

Załączniki

Karta Oceny Drobiu Rasowego

Karta Oceny Ptactwa Wodnego

Zbiorczy Protokół Oceny Drobiu Rasowego.

Nr klatki:
Kafig nr:
Nr obrączki:
Ring nr:

KARTA OCENY DROBIU RASOWEGO

BEWERTUNGSKARTE

Rasa

Rasse

.....

O
C
E
N
A

UZASADNIENIE OCENY

Zalety/Vorzüge

Zalecenia / Kleine mängel

Wady / Mängel

Wada wykluczająca/negative Mängel

Komisja sędziowska/Richterkommission

.....

.....

Pieczętka i podpis

97-100	Doskonały	DS(V)
96	Wybitny	W(hV)
93-95	Bardzo dobry	Bd(Sg)
91-92	Dobry	D(G)
90	Dostateczny	Ds(B)
0	Niezadawalający	N(0)
0	Wykluczenie	W(0)
0	Bez oceny	Bo(0)

Nr klatki:
Kafig nr:
Nr obrączki:
Ring nr:

KARTA OCENY PTACTWA WODNEGO

BEWERTUNGSKARTE

Rasa

Rasse

O
C
E
N
A

UZASADNIENIE OCENY

Zalety / ~~Vorzüge~~

Zalecenia / ~~Kleine mängel~~

Wady / ~~Mängel~~

Wada wykluczająca / ~~negative Mängel~~

Komisja sędziowska / ~~Richterkommission~~

.....
.....

Pieczętka i podpis

97-100	Doskonały	DS(V)
96	Wybitny	W(BV)
93-95	Bardzo dobry	Bd(Sg)
91-92	Dobry	D(G)
90	Dostateczny	Ds(B)
0	Niezadawalający	N(0)
0	Wykluczenie	W(0)
0	Bez oceny	Bo(0)

ZBIORCZY PROTOKÓŁ OCENY DROBIU RASOWEGO

Na wystawie w

.....d

nia

Lp.	Numer klatki	Nazwisko wystawcy	Rasa drobiu	Kolor	Płeć	Numer obrączki	Otrzymał punktów	Nagroda Ch. Zw. W	Uwagi
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									

Podpis i pieczęć sędziego (komisji sędziowskiej)

1

.....